

Юні друзі!

Запрошую вас поринути у чарівний світ музичного мистецтва.

Цей альбом допоможе вам сприймати і розуміти твори музичного мистецтва, вивчати пісні, освоїти основи музичної грамотності, зазирнути у чарівний світ музичних звуків і відчутти їхню віковічну красу.

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

- — Ритмічні вправи
- — Слухаємо музику
- — Розучуємо пісню
- — Виконуємо пісню
- — Поміркуйте
- — Допишіть, запишіть або розмалуйте

РОЗДІЛ 1. ЗОБРАЖАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ МИСТЕЦТВА

Тема 1. МИСТЕЦТВО У НАШОМУ ЖИТТІ

Музичне мистецтво — це впорядковане людиною мистецтво звуків. Воно може розповідати про життєві події, змальовувати явища природи та виражати емоційний стан людини.

Послухаємо музичні твори українського композитора Михайла Степаненка:

а) «Скривдили»;

б) «Дражнилка».

Ці твори за змістом

однакові різні

Вони за темпом

різняться однакові

Що допомогло автору музики передати характер цього твору?

слова цифри музичні звуки

Якими звуками можна передати біг коника?

довгими високими
 короткими низькими

Чи можна за допомогою музичних звуків відтворити спів пташки?

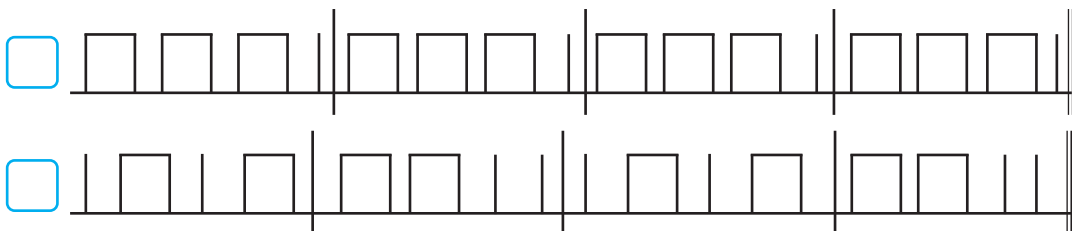
так ні

Котра ритмічна вправа підійде до цих слів?

Соловейко у гаю веде пісеньку свою.

Півень залетів на тин і собі співає з ним.

Розучимо ми пісеньку
про школу і про нас,
за літо відпочили ми
й прийшли у другий клас.

Розучуємо пісню.

Учімся

Слова О. Поповича

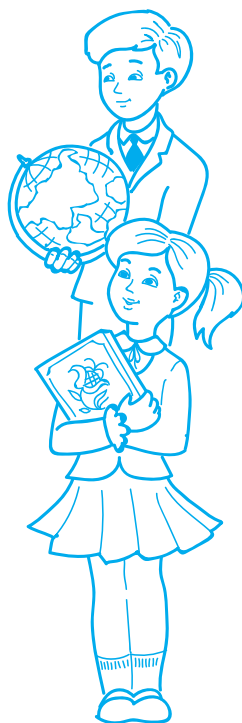
Музика С. Якубовича

Минули вільні днини,
настав науки час.
І знову дзвоник срібний
до школи кличе нас.

Кидаймо всю забаву —
і з Богом в добру путь.
До школи поспішаймо,
де нас науки ждуть.

Хоч легко й безтурботно
минають дні у грі,
та треба нам учитись
збирати скарб в умі.

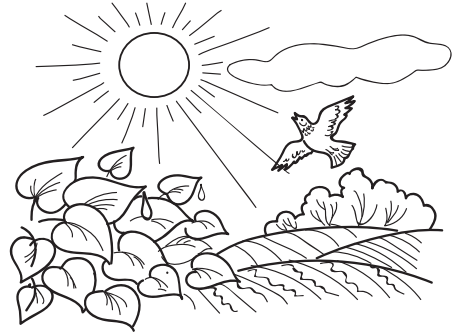
Кого застане старість
неукою в пітьмі,
тому на світі мовби
без хліба узимі.

Тема 2. ЗОБРАЖЕННЯ ПРИРОДИ ЗАСОБАМИ МИСТЕЦТВА

Сонце рано-вранці встало,
росами умилося,
небеса розмалювало,
саявом заіскрилося.

Розмалуйте кольоровими олівцями зображення світанкової пори.

Розгляньте уважно ці два малюнки.

Чи можна за допомогою засобів музичного мистецтва відтворити дії, що на них зображені?

 ні так

Уявіть собі ранкове пробудження землі та послухайте музику норвезького композитора Едварда Гріга, яку автор так і назвав — **«Ранок»**.

Що ви відчуваєте, слухаючи цю музику?

 тривогу тепло страх радість

Яка мелодія передає схід сонця?

сумна

ніжна

тривожна

спокійна

світла

тиха

лагідна

похмура

Чи можна поєднати музику, вірш і малюнок в одне ціле?

не можна

можна

Допишіть ритмічними знаками пропонований текст.

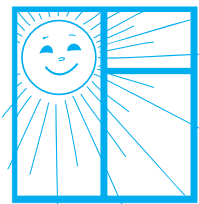
Дзві-нок шкіль-ний по-дзво-нив, на у-рок нас по- про-сив,

Ну- мо, діт- ки, швид-ше в клас, вчи-тель вже дав-но че-ка-є нас.

Хвилинка для відпочинку

Ранок починається,
сонце піднімається
(вийшли із-за парти, руки підняли).

Пташки прокидаються,
дерева гойдаються
(похитування з піднятими руками).

Ми відпочиваємо,
за парти сідаємо,
щоб здоровими були
і веселими росли.

Настав вже час нам пісню заспівати,
та так, щоб всі слова запам'ятати.
Бо пісенька ота про нас —
і лиш лінивий може не співати.

Виконайте пісню «Учімся».

Як потрібно виконати пісню, щоб передати її харак-
тер та створити веселий настрій?

вдумливо, сміливо

весело, грайливо

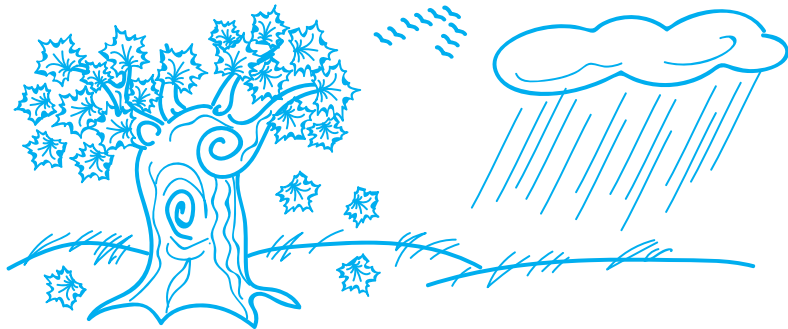

Тема 3. БАГАТСТВО БАРВ НАВКОЛО НАС

Ми вже знаємо, що музика може змальовувати природні явища, передавати рух, імітувати голоси птахів і навіть зачаровувати своєю мелодикою.

Послухаємо, як італійський композитор Антоніо Вівальді засобами музичного мистецтва зобразив осінню пору у п'єсі «**Осінь**» із музичної збірки «Чотири пори року».

Які елементи музичної мови застосував автор музики для змалювання осінньої природи?

сніг

мелодію

фарби

гучність

темп

музичні інструменти

Хто виконує цей твір?

один музикант

група музикантів

За допомогою музичних звуків можна створити новий образ, настрій, передати спів пташок, дзюрчання весняних струмочків чи гуркіт грому.

Щоб ми могли послухати ці музичні твори, композитори записують їх на нотному стані, а виконують їх виконавці — солісти, оркестри чи хорові колективи.

Проспівемо поспівку спершу нотами, а потім — словами.

Раз, два, три, чо-ти-ри, но-ти ми у-же по-вчи-ли,

но-ти зна-є-мо у-сі і спі-ва-є-мо піс-ні.

А пісеньку ми з вами
розучимо нову,
про кращих друзів на землі
і про осінню пору.

Розучуємо пісню.

Кращі друзі на землі

Слова та музика Н. Май

Ми удвох по вулиці йдемо,
парасольку разом несемо.
Дощик крапає дарма,
тільки суму в нас нема —
ми удвох по вулиці йдемо.

Двічі

Ми удвох по вулиці йдемо
і в калюжах зовсім бредемо.
Мокрі ноги — не біда,
що у чоботах вода,
ми удвох по вулиці йдемо.

Двічі

Ми удвох обійдем цілий світ,
разом в космос підемо в політ,
кращі друзі на землі
і нічого, що малі —
ми найкращі друзі на землі.

Двічі

Зміст

Розділ 1. Зображальні можливості мистецтва	4
Тема 1. Мистецтво у нашому житті	4
Тема 2. Зображення природи засобами мистецтва	6
Тема 3. Багатство барв навколо нас	8
Тема 4. Створюємо настрої засобами мистецтва	10
Тема 5. Мистецтво зачаровує	12
Тема 6. Мистецтво дивує	14
Тема 7. Рух у творах мистецтва	16
Тема 8. Мистецтво розважає	18
Тема 9. Мистецтво розповідає	20
Тема 10. Мистецтво заспокоює	22
Тема 11. Душа мистецтва	24
Тема 12. Мистецтво в камені та звуках	26
Тема 13. Україна колядує	28
Тема 14. Мистецтво розвиває відчуття ритму	30
Тема 15. Щедрий вечір, добрий вечір!	32
Тема 16. Зображальні можливості мистецтва Урок узагальнення знань	34
Розділ 2. Виразальні властивості мистецтва	36
Тема 17. Мистецтво виражає характер	36
Тема 18. Мистецтво виражає душевні почуття	38
Тема 19. Емоції у мистецтві	40
Тема 20. Розвиток мистецтва	42
Тема 21. Чарівні барви весни	44
Тема 22. Виразальні якості темпу	46
Тема 23. Динаміка в мистецтві	48
Тема 24. Виразальні якості тембру	50
Тема 25. Лад у мистецтві	52
Тема 26. Що може виражати мистецтво	54
Тема 27. Мистецтво виражає внутрішній світ людини	56
Тема 28. Українські народні традиції та народні інструменти	58
Тема 29. У світі музичних інструментів	60
Тема 30. Чарівна мова мистецтва	62
Тема 31. Подорож у Країну виразальних засобів мистецтва	64
Тема 32. Крокуємо рідним краєм	66
Тема 33. Танець у мистецтві	68
Тема 34. Зображальні та виразальні можливості мистецтва Урок узагальнення знань	70
Музичний додаток	72